

INCLUSIE IN-ZICHT

sig-net.be

Symposium - Gehoorverlies bij kinderen: van impact tot aanpak

Type vorming	Symposium
Code	133
Wanneer	20/10/2022
Uur	09:00 tot 16:30
Waar	Arteveldehogeschool Gent campus Kantienberg
Prijs	€ 160,00 - € 160,00 voor participanten
Uiterste inschrijvingsdatum	19/10/2022
Aantal uren vorming	6,00 uur

Extra info

Dit symposium wordt georganiseerd door Arteveldehogeschool en Sig:

Dit symposium is mede mogelijk gemaakt door:

Inhoud

Gehoorverlies heeft een impact op de ontwikkeling en de kwaliteit van leven van kinderen (en hun ouders). Het kan zorgen voor een achterstand op verschillende ontwikkelingsdomeinen en stelt kinderen met gehoorverlies voor uitdagingen in verschillende fasen van hun leven.

Dankzij vroegtijdige screening en verfijnde diagnostiek gevolgd door kwalitatieve hulpverlening kunnen hulpverleners het verschil maken. Een luistergerichte aanpak zet, vanuit een biopsychosociale visie op zorg, in op een vroegtijdige optimale correctie en een totale begeleiding aan het kind en zijn/haar netwerk.

Elk kind met een gehoorverlies heeft eigen sterktes en zwaktes en participeert in verschillende contexten met telkens andere belemmerende en bevorderende factoren. Dit symposium wil professionals inspireren om de sterktes en bevorderende factoren van het kind in een juiste context te plaatsen, zodat het kind optimaal kan ontwikkelen en functioneren. Maar liefst 9 sprekers komen hun inzichten delen! Voor de middag gaan we vooral in op de impact van gehoorverlies. In de namiddag focussen de lezingen op de aanpak en begeleiding van deze kinderen.

Programma

08:45	Onthaal
09:15	Inleiding

09:30	De impact van gehoorverlies op de ontwikkeling van een kind
10:05	De impact van een vestibulaire stoornis op de ontwikkeling van (gehoorgestoorde) kinderen: het belang van vroegdetectie
10:40	Pauze
11:10	Etiologisch onderzoek en counseling bij aangeboren en vroegtijdig gehoorverlies
11:45	Onderwijs, ondersteuning en begeleiding van dove en slechthorende leerlingen anno 2022: van impact tot aanpak
12:20	Pauze
13:30	Getuigenis van een ouder van een kind met bilaterale doofheid en vestibulaire uitval
14:00	Theory of Mind: spel in de sociaal-emotionele ontwikkeling (online bijdrage)
14:45	Pauze
15:15	Auditory Verbal Therapy in de dagelijkse praktijk
16:00	'Gratis te downloaden': handige tools op het web voor logopedisten en audiologen
16:30	Einde

Lezingen

De impact van gehoorverlies op de ontwikkeling van een kind - Martine de Smit en Jarle Franceus

Ondanks continue evoluties op het vlak van technologie, kan een (sensorineuraal) gehoorverlies bij een kind niet 'hersteld' worden. Zelfs de meest optimaal ingestelde technologie maakt een kind met een (sensorineuraal) gehoorverlies niet goedgehoord. De hoorhulpmiddelen minimaliseren de negatieve impact van het gehoorverlies op de ontwikkeling, maar het blijft de verschillende domeinen van het menselijke functioneren in mindere of meerdere mate belemmeren.

Deze lezing biedt zowel inzicht als een verklaring voor wat een gehoorverlies doet met een kind anno 2022.

We bespreken de impact van gehoorverlies op o.a. het taalbegrip, de taalproductie (fonologie, woordenschat, morfologie, syntax en pragmatiek), de sociaal-emotionele vaardigheden (ToM en EF) en het schoolse leren.

Om deze impact zo minimaal mogelijk te houden moeten ouders en begeleiders kennis hebben van de resultaatbeïnvloedende factoren. We gaan daarom dieper in op deze factoren (vroegtijdigheid, effectiviteit en draagtijd van de technologie, kwaliteit en kwantiteit van het taalaanbod, graad en aard van het gehoorverlies, de capaciteiten van het kind en zijn/haar gezin en de expertise van het begeleidend team.

De impact van een vestibulaire stoornis op de ontwikkeling van (gehoorgestoorde) kinderen: het belang van vroegdetectie - Leen Maes

In deze lezing bespreken we de impact van een vestibulaire dysfunctie op de algemene ontwikkeling van kinderen en gaan we in op de vestibulaire onderzoekstechnieken bij de pediatrische populatie. Vervolgens lichten we het belang van vroegtijdige detectie van een vestibulair probleem toe, inclusief de resultaten van het project Vestibular Infant Screening - Flanders (VIS-Flanders).

Etiologisch onderzoek en counseling bij aangeboren en vroegtijdig gehoorverlies - Helen Van Hoecke

Voorstelling van een stapsgewijs protocol om de oorzaken van aangeboren en vroegtijdig permanent gehoorverlies te ontrafelen en de ouders te counsellen rond prognose, follow up en behandelingsmogelijkheden.

Onderwijs, ondersteuning en begeleiding van dove en slechthorende leerlingen anno 2022: van impact tot aanpak - Leo De Raeve

De populatie dove en slechthorende leerlingen is de laatste twee decennia behoorlijk veranderd. Enerzijds volgen meer leerlingen

gewoon onderwijs met hun eigen specifieke ondersteuningsbehoeften en anderzijds is de populatie in het buitengewoon onderwijs veel heterogener geworden en zijn er regionaal zeer grote verschillen qua aanbod en begeleidingsmogelijkheden. Tijdens deze lezing brengen we niet alleen de huidige populatie in kaart, maar gaan we vooral dieper in op hun behoeften aan onderwijs, ondersteuning, begeleiding en expertise.

Theory of Mind: spil in de sociaal-emotionele ontwikkeling - Lizet Ketelaar

Je kunnen verplaatsen in een ander, begrijpen waarom een ander iets doet of hoe iemand zich voelt... Het lijkt zo vanzelfsprekend dat we dit kunnen maar het is een vaardigheid waar kinderen jaren over doen om die zich eigen te maken. En dat geldt voor kinderen met gehoorverlies des te meer. Waarom is Theory of Mind eigenlijk zo belangrijk? Wat heb je ervoor nodig en waarom kan het voor kinderen met gehoorverlies moeilijker zijn om een Theory of Mind te ontwikkelen? Tijdens deze lezing wordt hierbij stilgestaan. Daarnaast wordt in deze lezing verteld over een oudercursus die gegeven wordt binnen de vroegbehandeling voor kinderen met gehoorverlies in Nederland. In deze cursus leren ouders hoe ze de Theory of Mind ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Op dit moment loopt een wetenschappelijk onderzoek waarin de effectiviteit van deze cursus wordt onderzocht.

Auditory Verbal Therapy in de dagelijkse praktijk - Ruth Hartogs en Orna Otto

Gezien de ontwikkelingen van de afgelopen jaren op het gebied van hoorrevalidatie bij kinderen onderzoeken we binnen de vroegbehandeling van de NSDSK of we een meer luistergerichte therapie zouden willen toevoegen aan het huidige aanbod. Auditory Verbal Therapy is in Nederland bijzonder en vernieuwend als therapie voor de ontwikkeling van gesproken taal voor dove en slechthorende kinderen. Bijzonder, omdat het zich baseert op horen en luisteren voor de ontwikkeling van gesproken taal. Vernieuwend, omdat er nog geen gecertificeerde AV-Therapeuten in Nederland zijn.

In deze workshop laten we met ondersteunend filmmateriaal zien hoe Auditory Verbal Therapy het gezinssysteem centraal stelt: de ouders oefenen onder begeleiding van de Auditory Verbal Therapeut een scala aan vaardigheden. Dit stelt hen in staat hun kind in het dagelijks leven systematisch en doelgericht naar een leeftijdsadequaat niveau van gesproken taal te begeleiden.

‘Gratis te downloaden’: handige tools op het web voor logopedisten en audiologen - Kristin Kerkhofs

Internet biedt heel wat interessante apps en websites die gratis te downloaden zijn. Hiermee kunnen logopedisten en audiologen aan de slag om zowel de kinderen met gehoorverlies zelf als hun ruime cliëntsysteem te begeleiden binnen een luistergerichte aanpak. Concreet gaat het om apps voor de smartphone, filmpjes, posters en ander zinvol materiaal te gebruiken om te informeren of vaardigheden aan te leren of uit te breiden.

Tijdens deze lezing bieden we een overzicht van deze tools, zodat je hiermee in de toekomst aan de slag kan. Take at home-tools!

Sprekers

Martine de Smit en Jarle Franceus

Martine de Smit en Jarle Franceus (logopedist/audioloog) zijn beiden verbonden aan de Bachelor in de logopedie en de audiologie van de Arteveldehogeschool Gent. Ze staan in voor de leerinhouden over therapie en begeleiding bij kinderen met gehoorverlies. Martine werkt sinds 1986 in CAR Overleie te Kortrijk en is lid van de werkgroep kinderaudiologen Vlaanderen. Jarle werkte tot 2020 in CAR Horizon te Geraardsbergen. Martine en Jarle zijn coauteurs van het boek ‘Gehoorverlies bij kinderen. Handboek voor audiologen en logopedisten.’ (Acco) Martine schreef samen met Kristin Kerkhofs een hoofdstuk over gedragsaudiometrie bij kinderen in de European Manual of Medicine Phoniatrics I.

Prof. dr. Leen Maes

Leen Maes (audioloog) is hoofddocent bij de vakgroep Revalidatiewetenschappen van de UGent en wetenschappelijk medewerker in het UZ Gent. Haar belangrijkste wetenschappelijke en klinische expertise is onderzoek naar de impact van een vestibulaire stoornis op de motorische ontwikkeling van kinderen met een gehoorstoornis.

Prof. dr. Helen Van Hoecke

Prof. dr. Helen Van Hoecke is stafid op de dienst Neus-, keel- en oorheelkunde van het UZ Gent en is revalidatie-arts is binnen het Universitair Centrum voor Gehoor- en Spraakrevalidatie ter Sprake. Naast haar klinische activiteiten is prof. Van Hoecke deeltijd docent aan de Universiteit Gent en heeft ze verschillende onderwijsopdrachten binnen de opleiding Geneeskunde aan de Universiteit Gent. Ze is bestuurslid van de Nederlands-Vlaamse Werkgroep Pediatrische Otorhinolaryngologie en auteur of mede-auteur van verschillende internationale publicaties.

Dr. Leo De Raeve

Leo De Raeve is directeur van ONICI, wetenschappelijk adviseur EURO-CIU en waarnemend voorzitter van CIICA. Hij is van opleiding psycholoog, maar behaalde tevens een diploma dovenleerkracht (gehoorgestoorden A) in Tilburg en doctoreerde in 2014 aan de

Radboud Universiteit Nijmegen tot doctor in de Medische Wetenschappen.
Van 1985-2002 was hij voorzitter van de Vlaamse Werkgroep Psychodiagnostiek bij dove en slechthorende kinderen.

Dr. Lizet Ketelaar

Lizet Ketelaar is senior onderzoeker bij de NSDSK. Haar onderzoeksprojecten richten zich vooral op jonge kinderen met gehoorverlies en hun ouders. Lizet is opgeleid tot ontwikkelingspsycholoog en aan de Universiteit Leiden gepromoveerd op onderzoek naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van jonge dove kinderen met een cochleair implantaat.

Orna Otto

Orna is sinds 1996 werkzaam als logopedist in verschillende settings, onder andere bij verschillende audiologische centra en het CI-team van de Amsterdam Universitair Medische Centra. Sinds 2018 is zij als logopedist werkzaam bij de NSDSK. Ze volgt de opleiding Auditory Verbal Therapy bij Auditory Verbal UK.

Ruth Hartogs

Ruth is sinds 2000 werkzaam als logopedist, zowel in het doven- en slechthorendenonderwijs als bij verschillende audiologische centra en als klinisch linguïst bij CI-teams in Nederland. Sinds 2008 is zij werkzaam als gezinsbegeleider bij de NSDSK. Ze volgt de opleiding Auditory Verbal Therapy bij Auditory Verbal UK.

Kristin Kerkhofs

Kristin Kerkhofs is logopedist/audioloog. In de afstudeerrichting audiologie van de Arteveldehogeschool Gent doceert ze kinderaudiologie. Sinds 1992 is zij werkzaam in CAR De Poolster te Brussel. Ze zetelt in verschillende verenigingen zoals BIAP en KIPA-group Europe en heeft verschillende publicaties op haar naam staan. Kristin is coauteur van het boek 'Gehoорverlies bij kinderen. Handboek voor audiologen en logopedisten.' (Acco). Ze schreef samen met Martine de Smit een hoofdstuk over gedragsaudiometrie bij kinderen in de European Manual of Medicine Phoniatics I.

Voor wie

Therapeuten, thuis- en vroegbegeleiders, ondersteuners en leerkrachten die werken met kinderen met gehoorverlies.

Over wie

Kinderen met een gehoorverlies 0-12 jaar.

Praktisch

Deelnemersmap en catering zijn inbegrepen.

Prijs vanaf 8 september: 160 euro!

Accreditering voor artsen werd aangevraagd bij het paritair comité Psychiatrie

Op zoek naar meer achtergrondinformatie rond gehoor? Neem een kijkje in de [catalogus](#) van de [Sig-bib](#). Spring gerust binnen tijdens de openingsuren (elke werkdag van 09:00 -tot 12:00, uitgezonderd woensdag).

Uitlenen is gratis.